

Dr hab. Katarzyna Stachurska-Szczesiak, prof. UMCS
Instytut Stosunków Międzynarodowych
Centrum Dokumentacji Europejskiej UMCS
Wydział Nauk o Polityce i Administracji w Lublinie

Lublin, 15.12.2025 r

**Recenzja osiągnięć naukowo-badawczych, dorobku dydaktycznego i
popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej
doktor Joanny Skrzypczyńskiej
ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie
nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji**

1. Sylwetka zawodowa Habilitantki

Pani dr Joanna Skrzypczyńska odebrała wykształcenie, wpisujące się w profil osoby ubiegającej się o przyznanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w zakresie dyscypliny nauk o polityce i administracji. W roku 2002 ukończyła studia magisterskie z wyróżnieniem w ciągu 4 lat od ich rozpoczęcia. W ich trakcie była beneficjentką stypendium Ministra Edukacji Narodowej dla najlepszych studentów. Pracę magisterską napisała pod tytułem *Rola Światowej Organizacji Handlu WTO w procesach globalizacji gospodarki światowej* pod opieką naukową prof. zw. dr hab. Zdzisława W. Puśleckiego. W tym samym roku rozpoczęła dzienne studia doktoranckie w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych UAM. Studia te kontynuowała od 2003 r. na Uniwersytecie Viadrina i Collegium Polonicum w Słubicach w ramach stypendium rządu niemieckiego Europa Fellows. Następnie w 2007 roku uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce broniąc pracę doktorską pt. *GATT/WTO w liberalizacji Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej* napisaną także pod kierunkiem prof.

zw. dr hab. Zbigniewa Puśleckiego, kierownika Zakładu Gospodarki Międzynarodowej. W 2008 roku ukończyła studia podyplomowe w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie na kierunku Polityka gospodarcza i administracja. Jednak to z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu jest związana zawodowo. Od 2007 roku pracuje na stanowisku adiunkta na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Zakładzie Studiów Strategicznych i Bezpieczeństwa Międzynarodowego. W 2016 r. w ramach urlopu naukowego na macierzystej uczelni Pani dr Joanna Skrzypczyńska pracowała jako wykładowczyni wizytująca na Appalachian State University w Government and Justice Studies Department w Stanach Zjednoczonych.

II. Wykaz publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust.1 pkt.2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571).

- A. Tytuł osiągnięcia naukowego: *Zagraniczna polityka gospodarcza Unii Europejskiej wobec wyzwań współczesnej gospodarki światowej.*
- B. Cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, zgodnie z art. 219 ust.1.pkt 2b ustawy: *Zagraniczna polityka gospodarcza Unii Europejskiej wobec wyzwań współczesnej gospodarki światowej.*

Na osiągnięcie składają się 2 monografie, w tym jedna współautorska, 10 artykułów naukowych (5 w języku angielskim) oraz 3 rozdziały w pracach zbiorowych (1 w języku angielskim).

Monografie :

1. Skrzypczyńska J. (2020), Instrumenty ochrony handlu Unii Europejskiej wobec Chin a reguły WTO, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Poznań;
2. Puślecki Z. W. Skrzypczyńska J, (red), (2011), Unia Europejska w warunkach wzrostu konkurencyjności wobec reguł WTO - między liberalizmem a protekcjonizmem, Wyd. ELIPSA, Warszawa.

Artykuły i rozdziały w pracach zbiorowych:

3. Skrzypczyńska J. (2023), Reforma instrumentów ochrony rynku UE i jej wpływ na politykę antydumpingową UE wobec Chin, „Rocznik Integracji Europejskiej” nr 17, <https://doi.org/10.14746/rie.2023.17.17>;
4. Skrzypczyńska J. (2022), The European Union and the United States versus the international trade system of the WTO w: "EU external actions in the contested global order", Tadeusz Wallas, Beata Przybylska-Maszner, Maciej Walkowski (ed.), Wydawnictwo Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Poznań, <https://doi.org/10.14746/rie.2022.16.2.8> ;
5. Portela C. Pospieszna P. Skrzypczyńska J. & Walentek, D. (2020). Consensus against all odds: explaining the persistence of EU sanctions on Russia, "Journal of European Integration" 1-17. 10.1080/07036337.2020.1803854. IF (2019) 1.261. (udział po 25%);
6. Pospieszna P. Skrzypczyńska J. Stępień B. (2019), Two Birds with One Stone— How Russian Countersanctions Intertwined Political and Economic Goals, "PS: Political Science & Politics", December <http://dx.doi.org/10.1017/S1049096519001781> IF (2018) 1 . 3422.(Udział po ok. 30%);
7. Skrzypczyńska J. (2018), Teoretyczne aspekty protekcjonizmu handlowego. (2018) w: A. Stelmach, T.R. Szymczyński, M. Walkowski (red.), „Stosunki międzynarodowe w

procesie zmian. International relations in the process of changes”, Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM, Poznań ISBN 978-83-65817-38;

8. Pospieszna P. Stępiń B. Skrzypczyńska J, (2016), Challenges in evaluating impact of sanctions - political vs economic perspective, "Przegląd Politologiczny" nr 4, (udział po 30%);
9. Skrzypczyńska J. (2017), Market protection policy of the European Union against imports from China, "Rocznik Integracji Europejskiej" nr 11, DOI : 10.14746/rie.2017.11.29;
10. Skrzypczyńska J. (2015), Chiny w WTO, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu: Research Papers of Wrocław University of Economics” nr 406. ISSN 1899-3192;
11. Skrzypczyńska J. (2015), Integracja regionalna UE a reguły GATT/WTO, „Rocznik Integracji Europejskiej” 9, DOI : 10.14746/rief2015.9.27;
12. Skrzypczyńska J. (2015), Brick's stance in WTO, "Revolutions. Global Trends and regional Issues”, November;
13. Skrzypczyńska J. (2012), Polska w GATT/WTO, „Przegląd Politologiczny" nr 1;
14. Skrzypczyńska J. (2008), Unia Europejska w WTO, „Przegląd Politologiczny” nr 4;
15. Skrzypczyńska J. (2008), Ugrupowania regionalne w GATT/WTO w: Regionalizacji globalizacji, (red) J. Rymarczyk, B. Drelich-Skulska, W. Michalczyk, Akademia Ekonomiczna im. O. Langego, Wrocław.

1. Wybór tematyki i jej aktualność

Temat podjęty przez Habilitantkę wpisuje się nie tylko w ramy teoretycznej “soczewki” jaką jest Międzynarodowa Ekonomia Polityczna (MEP), ale jest niezwykle aktualny w obliczu dynamiki zmian przestrzeni geopolitycznej na tle których zagraniczna polityka gospodarcza

UE wobec gospodarek światowych liderów wydaje się być olbrzymim wyzwaniem. Badanie zagranicznej polityki obok stosunków międzynarodowych i studiów bezpieczeństwa wpisuje się w obszar wielodyscyplinarnej dyscypliny nauk społecznych jaką jest wspomniana MEP, do której zdobyczy intelektualnych sięgają badacze różnych nauk społecznych, którzy dokonują analizy zmian w procesie ekonomicznych przepływów i politycznego zarządzania w stosunkach międzynarodowych (R. Miller, *International Political Economy. Contrasting World View*, London 2008, s.2).

Habilitationka zawężając w swym badaniu politykę zagraniczną UE do jej ekonomicznego (w teorii i w praktyce) wymiaru wyjaśnia motywy podejmowania decyzji przez reprezentantów poszczególnych państw (a także samej UE) dotyczących kształtowania stosunków gospodarczych z otoczeniem międzynarodowym oraz tłumaczy jakie są skutki takiego postępowania m. in dla dobrobytu, sytuacji gospodarczej. A zatem, w ramach wybranej teorii zagranicznej polityki gospodarczej oferuje różne objaśnienia na temat rodzących się problemów.

Problematyka badawcza, która wyraźnie jest na przecięciu dyscyplin: nauki o polityce i administracji i dyscypliny stosunków międzynarodowych, jaką jest MEP ma już swoją historię. Geneza MEP sięga lat 70 XX wieku i uruchomionego dyskursu pomiędzy szkołą anglosaską i szkołą amerykańską. Oczywiście dyskurs ten nadal trwa, a cykl publikacji Habilitationki wpisuje się w jego ramy wnosząc wartość dodaną do polskiej debaty na ten temat. Można wskazać na kilku polskich badaczy, którzy zajmują się problematyką relacji polityki i ekonomii w stosunkach międzynarodowych. Do nich należą prof. dr hab. E. Halizak (UW), prof. dr hab. R. Kuźniar, dr hab. prof. UG M. Rewizorski (UG) czy dr M. Trzcionka (UJ).

Przedmiot analizy cyklu publikacji jest ważną częścią nauki o polityce prezentując działania państwa w obszarze gospodarki i relacji z podmiotami zagranicznymi, a także

pozycji państwa w międzynarodowym podziale pracy. Nauki polityczne szczególną wagę przykładają do kwestii realizowania interesów państwa poprzez działania podejmowane w ramach zagranicznej polityki gospodarczej. Współczesna gospodarka charakteryzuje się bowiem wieloma powiązaniem między państwami oraz przedsiębiorstwami. Dynamika zmian w obszarze gospodarki, liberalizacja handlu, pojawienie się innych niż państwa podmiotów w stosunkach międzynarodowych (organizacje międzynarodowe, organizacje pozarządowe oraz rosnąca ich rola w globalnym zarządzaniu gospodarczym np. WTO) stawia przed państwami nowe wyzwania w zakresie realizacji ich zadań i prowadzenia polityki gospodarczej. A zatem, Habilitantka koncentruje się na analizie tych działań, które powinien podjąć podmiot stosunków międzynarodowych (państwo, UE), aby zmaksymalizować swoje korzyści płynące z rozwoju stosunków gospodarczych z zagranicą. Polityka handlowa ujęta w cykl publikacji wpisuje się w ten zakres, wyłaniając całą serię instrumentów niezbędnych do budowania jak najlepszej pozycji i udziału państwa w globalnej gospodarce. W tym kontekście prowadzenie odpowiedniej polityki handlowej państwa oznacza udzielenie odpowiedzi na kluczowe pytania: w jakim kierunku iść, czy zliberalizować handel z większością państw czy tylko z wybranymi, czy otworzyć wewnętrzny krajowy rynek na handel międzynarodowy, czy ograniczyć liberalizację handlu z państwami jedynie do pewnych sektorów, stosując mechanizm protekcji dla pozostałych, etc. Wszystkie te pytania stawiane w procesie decyzyjnym mają prowadzić do osiągnięcia maksymalizacji korzyści ekonomicznych, tym samym wzmacniając pozycję państwa w stosunkach międzynarodowych.

Tematyka podjęta przez Habilitantkę jest nie tylko ważna, ale i aktualna, a koncentracja na podmiocie działań jakim jest Unia Europejska (UE) wynika z widocznie dokonujących się zmian w globalnym układzie sił. Aby sprostać globalnej konkurencji należy odpowiednio prowadzić politykę ochronną gospodarki europejskiej przy

jednoczesnym wspieraniu jej konkurencyjności. Są to kluczowe wyzwania, które obecnie mają wpływ na kształtowanie się zewnętrznej polityki gospodarczej UE. W tym celu w 2023 r. UE przyjęła nową Strategię Bezpieczeństwa Gospodarczego, uruchamiając serie instrumentów do radzenia sobie z dumpingiem, czy rozwiązywaniem zakłóceń związanych z zagranicznymi subsydiami czy wyciekami technologii. Przykładem zmiany sposobu myślenia na poziomie UE w kierunku większego realizmu było opublikowanie raportu o konkurencyjności UE w 2024 r., zwanego od nazwiska byłego szefa Europejskiego Banku Centralnego M. Draghiego, w którym wezwano do “prawdziwej zagranicznej polityki gospodarczej UE”.

Na cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych składają się: 2 monografie, w tym jedna współautorska, 10 artykułów naukowych (5 w języku angielskim) oraz 3 rozdziały w pracach zbiorowych (1 w języku angielskim). **Generalnie osiągnięcie ukierunkowane na diagnozę stanu polityki handlowej Unii Europejskiej w ramach międzynarodowego systemu handlu ze szczególnym uwzględnieniem jej relacji z Chinami stanowi bardzo poważny głos w dyskusji nad współczesnymi wyzwaniami, przed którymi stoi UE.** Przedstawione publikacje prezentują dogłębną refleksję nad pozycją gospodarczą UE przez pryzmat jej polityki handlowej, głównie antydumpinowej wobec państw trzecich, zwłaszcza w kontekście obowiązujących reguł Światowej Organizacji Handlu.

2. Poprawność metodologiczna i trafność przyjętych założeń

W rozpatrywanym cyklu publikacji mamy do czynienia z próbą realizacji celów, które zostały wyraźnie wyznaczone, a następnie poddane weryfikacji dzięki wykorzystaniu odpowiednich metod i technik, a także zakreślonych hipotez badawczych. **Przez pryzmat analizy cyklu publikacji przedłożonych jako osiągnięcie naukowo-badawcze**

Habilitationka wyłania się jako świadomy, a więc dojrzały metodologicznie badacz, reprezentujący ontologię zgodną z własną dyscypliną badań sięgając do **interdyscyplinarnych podejść teoretycznych jak i metodologicznych**. Ta triangulacja podejść i metod badawczych jest efektem właśnie jej stanowiska ontologicznego, którego inkarnacją jest zakreszona tematyka. Zasadniczym celem podjętych badań była analiza funkcjonowania polityki handlowej Unii Europejskiej w ramach międzynarodowego systemu handlu ze szczególnym uwzględnieniem jej relacji z Chinami w aspekcie ochrony rynku wewnętrznego. Osiągnięcie Pani dr J. Skrzypczyńskiej odwołuje się do teorii protekcjonizmu i strategicznej polityki handlowej jako wyraz aktywności państwa mającej na celu ochronę interesów jego krajowych producentów w odpowiedzi na zewnętrzne wyzwania. Ochrona eksportu rynku wewnętrznego a także rodzimej produkcji przed zewnętrzną konkurencją jest istotą polityki protekcjonistycznej. Habilitationka słusznie zauważa, że dopuszczanie zagranicznych towarów na rynki krajowe bez ograniczeń, skutkuje zjawiskiem tzw. odwrotnego protekcjonizmu i prowadzi do sytuacji w której towary krajowe są w niekorzystnej sytuacji wobec tych pochodzących z importu. Jednak z drugiej strony nadmierny protekcjonizm prowadzi do przesunięcia relacji handlowych w ramach porozumień wielostronnych na rzecz dwustronnych. Odejście od wielostronnych porozumień w dłuższej perspektywie czasu może doprowadzić do sytuacji paradoksalnie odwrotnej od zamierzonej, zamiast poprawy sytuacji gospodarczej użycie narzędzi protekcjonistycznych może prowadzić do wzrostu niezadowolenia społecznego. Aby minimalizować ryzyko wystąpienia wspomnianego paradoksu, kluczowym elementem zagranicznej polityki gospodarczej jest kształtowanie stosunków gospodarczych z zagranicą poprzez udział w ugrupowaniach integracyjnych oraz współpraca międzynarodowa w ramach organizacji międzynarodowych o profilu gospodarczym. Habilitationka odnosi się także do teorii integracji Bela Ballasy (1961) i jej znaczenia dla europejskiej polityki

handlowej, bowiem w ramach tej polityki UE działa jako jednolity podmiot w negocjacjach międzynarodowych. Znamienne jest to, że cała sfera związana z protekcją uwarunkowaną oraz ochroną celną opiera się na systemie GATT/WTO. Istotą wspólnotowej polityki handlowej obok utrzymywania relacji handlowych z państwami trzecimi jest także ochrona rynku UE przed konkurencją z zagranicy (Autoreferat, s. 8).

Ponieważ obowiązkiem badacza z zakresu nauk o polityce i administracji jest zmierzanie do obiektywnego rozpoznawania różnych aspektów polityki, wychodząc od opisu po wyjaśnienie rzeczywistości społeczno-politycznej, w przypadku przedstawionych do oceny tekstów, wspomniane “soczewki” teoretyczne wydają się być wystarczające i trafnie wykorzystane w analizie zarówno głównego celu badań jak i poszczególnych zadań. **Dopełnieniem i wyrazem dojrzałości metodologicznej Habilitantki jest odpowiedniość i skuteczność użytych w cyklu metod i technik badawczych.** Jednak, należy zwrócić uwagę na minimalne niedociągnięcia związane z faktem, że Habilitantka mimo, iż niejednokrotnie stosuje analizę czynnikową, która pozwala na uchwycenie sił sprawczych warunkujących działania UE, w tym zmiany strategii realizacji polityki handlowej UE wobec głównie Rosji i Chin, to jednak nigdzie jej nie wskazuje. Wątpliwość budzi powoływanie się wśród teoretycznych metod badań na deskrypcję, która jest przecież opisem nadającym kontekst przedmiotu badań. Deskrypcja jako funkcja nauki jest wstępem do wyjaśnienia problemu badawczego. Raczej pełni rolę narzędzia aniżeli metody badawczej. Habilitantka wykorzystuje metodę wywiadów pogłębionych oraz teorie gier dla analizy fenomenu kompromisu UE wokół sankcji nałożonych przez UE na Rosję, to aż się prosi, aby dorzucić także że stosuje ona metodę decyzyjną i jakościową jej odmianę, która jest przecież kluczowa dla badania sankcji i procesu decyzyjnego na poziomie UE. Wyraźnie ją stosuje, ale powinna jeszcze wymienić. Analiza zgromadzonych materiałów była wzbogacona o wywiady przeprowadzone w 2017 r. przez Habilitantkę z licznymi ośrodkami decyzyjnych

na poziomie instytucji europejskich podczas jej wizyt czy staży w Stałych Przedstawicielstwach państw członkowskich przy UE w Brukseli. To oznacza, że wnioski płynące z tych wywiadów pozwoliły jej na skuteczne uchwycenie kluczowej kategorii metody decyzyjnej czyli procesu decyzyjnego, do którego informacji (co się w nim dzieje) trudno dotrzeć. Często bowiem mamy dostęp do produktu końcowego tego procesu w postaci decyzji. Habilitantka zaś sama poprzez swoją dociekliwość badawczą, stawiając sobie dodatkową poprzeczkę, postanowiła otworzyć na “wpół otwarte drzwi” i dowiedzieć się więcej niż zwykle co się działo, kto miał wpływ na ostateczny kształt decyzji. Zwłaszcza uzyskała ważne informacje w obszarze COEST – Working Party on Eastern Europe and Central Asia. Uznaje także budzi wykorzystanie przez dr J. Skrzypczyńską metody porównawczej do oceny przedmiotu, instytucji funkcjonowania systemów prawnych w obszarze procedur ochrony handlu. Ilościowa strategia porównawcza (przy uwzględnieniu licznych danych statystycznych) pozwoliła jej na uchwycenie zmian stanowiska UE wobec ekspansji gospodarczej Chin. Analiza uregulowań dotyczących instrumentów ochrony handlu stosowanych przez UE w obliczu obowiązujących regulacji WTO skutkowało wyodrębnieniem podobieństw i różnic systemów prawnych UE i WTO w analizowanych obszarach. Ponadto, **bazowanie na adekwatnych międzynarodowych źródłach wtórnych, umiejętność ich analizy i krytycznego podejścia sprawia, że otrzymujemy osiągnięcie o charakterze analitycznych, a nie deskryptywnym, mimo iż opis jest punktem wyjścia do poprawnej analizy tematyki ujętej w procesie badań.** Autorka stawia wiele pytań badawczych, które pomocne były w wyłonieniu hipotez.

3. Struktura i logika wyводу

Konstrukcja przedstawionego do oceny osiągnięcia nie budzi zastrzeżeń i spełnia specyficzne wymagania, które sprawiają że **cykl publikacji jest swoistym odbiciem**

monografii danego problemu badawczego. Ważne są zatem takie kryteria jak: liczba opracowań włączonych do cyklu, ich kolejność, uwzględnienie konieczności kompleksowego rozwiązania przyjętego problemu badawczego, uwzględnienia w ramach cyklu określonego schematu” wprowadzenie – zakończenie (podsumowanie)”, logiczny (merytorycznie i metodologicznie) układ.

Habilitationka wychodząc od określenia celów naukowych i motywacji do podjęcia badań, efektywnie identyfikuje problem badawczy, który przez pryzmat poprawnego i logicznego wyводу (w części b, Autoreferatu, s. 4-17.) prezentuje. W poszczególnych publikacjach cyklu analizuje ona jak mechanizmy protekcyjnistyczne oraz restrykcyjne (sankcje) są stosowane przez UE w celu ochrony jej interesów politycznych i gospodarczych. Czyni to na przykładach relacji UE z Chinami, Rosją czy WTO. A zatem, z jednej strony przedmiotem badań jest teoretyczny wymiar funkcjonowania sankcji i ich efektywność, z drugiej zaś jest fenomen kompromisu UE w zakresie przyjęcia pakietów sankcji wobec Federacji Rosyjskiej. Ponieważ jednym z założeń polityki handlowej jako rodzaju polityki zewnętrznej jest zapewnienie bezpieczeństwa narodowego, w kolejnych publikacjach Badaczka zwraca uwagę na problem związany z ryzykiem zerwania stosunków handlowych, jeśli zmieniające się uwarunkowania wymuszają zmianę strategii służącej realizacji interesów narodowych. Wprowadzenie sankcji UE wobec Rosji po jej agresji na Ukrainę było działaniem na rzecz bezpieczeństwa wszystkich państw tworzących UE. Kluczowe problemy podjęte w badaniach odnosiły się do polityki UE w zakresie wypracowywania kompromisu w obszarze instrumentarium ochrony handlu z Chinami, uwypuklając sprzeczność interesów poszczególnych państw członkowskich UE w tym procesie, a następnie koncentrując się na problemie zmiany pozycji UE i Chin w WTO. W dalszej kolejności Badaczka przechodzi do analizy mechanizmów protekcyjnistycznych i restrykcyjnych (sankcji) stosowanych przez UE w celu ochrony interesów politycznych i gospodarczych. **Po lekturze publikacji**

stanowiących cykl osiągnięcia (15 pozycji) należy stwierdzić, że otrzymujemy cykl o spójnym wywodzie logicznym. Logika wyvodu została oparta na trzech hipotezach, zgodnie z którymi: 1) Polityka handlowa UE wymaga zmian związanych przede wszystkim z wyzwaniem w zakresie zabezpieczenia interesów unijnych producentów, wzmocnienia bezpieczeństwa żywnościowego oraz spójnej zagranicznej polityki gospodarczej; 2) Wzrost znaczenia na forum WTO państw rozwijających się przyczynił się do trwałej zmiany układu sił w ramach tej organizacji międzynarodowej; 3) Przyznanie lub nie statusu gospodarki rynkowej (Market Economy Status — MES) Chinom było przede wszystkim decyzją polityczną wymagającą od Komisji Europejskiej skutecznego balansowania pomiędzy sprzecznymi interesami państw członkowskich UE, a zachowaniem poprawnych relacji z Chinami (Autoreferat s. 17). Habilitantka stawia pytania badawcze i efektywnie odpowiada na nie, ukazując dynamikę zachodzących procesów, zależności pomiędzy poszczególnymi aktorami politycznymi. Ambitnie skonstruowane hipotezy (jw) zostały poprawnie zweryfikowane i potwierdzone przez Badaczkę, w części c Autoreferatu, s. 17- 23.

A zatem, oryginalność hipotez i skuteczność prowadzenia postępowania dowodowego odzwierciedla świadomość Habilitantki i jej umiejętności kreatywnego myślenia, wzbogacając dotychczasowy stan wiedzy na zarysowany temat. Stawia ona konktroweryjne pytania, które wykraczają poza dotychczasowe powielane schematy. Stąd tematyka jest nie tylko aktualna i ważna w zrozumieniu wagi polityki gospodarczej UE wobec współczesnych globalnych wyzwań, ale także oryginalna pod względem metodologicznym. **Zarówno tok rozumowania obrany w cyklu publikacji jak i przytoczone argumenty pozwoliły Habilitantce w kolejnych etapach procesu badawczego na pozytywne zweryfikowanie postawionych hipotez.**

4. Zawartość merytoryczna

Zamysł przygotowania osiągnięcia naukowego poświęconego zagranicznej polityce gospodarczej Unii Europejskiej wobec wyzwań współczesnej gospodarki światowej jest słuszny i zasługuje na uznanie. Tematyka mimo iż ma charakter interdyscyplinarny wpisuje się w obszar dyscypliny nauki Badaczki. Monografia pt. **Instrumenty ochrony handlu Unii Europejskiej wobec Chin a reguły WTO**, stanowi kompletną analizę, w której na tle genezy i ewolucji funkcjonowania Światowej Organizacji Handlu Autorka umieszcza politykę handlową UE i dokonuje identyfikacji europejskich instrumentów ochrony handlu (tzw. Trade Defence Instruments – TDI) zwłaszcza tych odnoszących się do importu z Chin. W publikacji stawia się tezę, a następnie ją weryfikuję, że wejście Chin do WTO (w 2001 r.) było jednym z kluczowych czynników ich dynamicznego wzrostu w ostatnich latach, poprzez łatwiejszy dostęp do rynków USA i UE. Odtąd kluczowym problemem stał się dumping we wzajemnych relacjach. UE dla ochrony własnego rynku stosuje szereg instrumentów wspierających rodzimych producentów przed nieuczciwą konkurencją z Chin. A zatem dumping i procedury antydumpingowe stały się główną kwestią przedłożonej do oceny monografii, będącej elementem cyklu publikacji wskazanych jako osiągnięcie. Zasadność podjętej problematyki ochrony rynku UE przed nieuczciwymi praktykami z Chin wynika z faktu, że od lat wzrasta deficyt UE w handlu z Chinami (według danych z Eurostatu w 2024 r. wynosił on 304, 5 mld euro). Problem, cel jak i pytania badawcze postawione na wstępie są poprawnie realizowane, a sam proces badawczy uwzględnia perspektywy zarówno UE jak i USA. Habilitantka w publikacji zwróciła uwagę na zmianę polityki Stanów Zjednoczonych po dojściu do władzy prezydenta D. Trumpa, zarówno wobec UE jak i wielostronnych porozumień handlowych co się przejawiało w odchodzeniu USA od współpracy na forum WTO. Zmiana aktywności głównego mocarstwa, które dotychczas stało przy UE w działaniach antydumpingowych wobec Chin nie sprzyja interesom UE. Kontekst ten sprytnie

wykorzystały Chiny wspierając UE na etapie reform na poziomie WTO plasując się jako “silny orędownik” wielostronnego systemu handlu. Przez pryzmat wstępu, 5 rozdziałów, zakończenia Habilitantka umiejętnie ukazuje problem oraz efektywnie dokonuje pogłębionej analizy procedury antydumpingowej, gdyż jest ona najczęstniej stosowana w ochronie handlu europejskiego. Wychodząc od teoretycznej analizy instrumentów ochrony handlu i dumpingu przechodzi do analizy przykładowych sporów i procedur antydumpingowych zastosowanych wobec Chin przez UE. To skutkowało nie tylko wzrostem wiedzy w zakresie postępowania antydumpingowego, ale przede wszystkim dostrzeżeniem jakich gałęzi gospodarki UE ono dotyczy. Wartością dodaną publikacji jest analiza kompromisu, który osiągnęły państwa członkowskie UE w zakresie reformy środków ochrony handlu. W tym kontekście dokonano analizy nowych rozwiązań przyjętych na poziomie UE w procedurach ochrony jego rynku.

Wnioski do jakich Habilitantka doszła pozwalają zrozumieć (nie tylko naukowcom zajmującym się problematyką, ale także szerokiej grupie odbiorców w tym administracji publicznej, a więc praktykom) dlaczego UE stosuje nadal selektywną politykę ograniczonego protekcjonizmu oraz dokonała zmiany sposobu prowadzenia polityki wobec Chin przejawiającą się w reorientacji uznania tego państwa z pozycji strategicznego partnera na rzecz systemowego rywala. Habilitantka na podstawie wniosków formułuje zalecenia dla decydentów europejskich wskazując wyraźnie, że państwa członkowskie powinny mieć na uwadze, aby prowadzić spójną na poziomie wspólnotowym politykę handlową wobec Chin. Jest to kluczowe, aby nie dawać Chinom pretekstu do ingerencji gdzie mogłyby wykorzystać brak jedności państw członkowskich UE, dla osiągnięcia swoich korzyści kosztem osłabienia jedności europejskiej. Zbieżność i spójność działania pozwoli UE także na lepszy dostęp do rynku Chin dla europejskiej inwestorów. Kolejna monografia (tym razem współautorska) pt. **Unia Europejska w systemie handlu międzynarodowego WTO** mimo iż ma charakter

deskryptywny to jednak wartościowy, bowiem wnosi szeroki kontekst dla zrozumienia ewolucji i stanu obecnego funkcjonowania WTO. Lecz moim zdaniem powinna być umiejscowiona jako pierwsza w kolejności czyniąc historyczno-prawny kontekst (tło) dla zarysowanego tematu cyklu. To udane dzieło, której celem była ocena stanowiska UE w negocjacjach handlowych w czasie Rundy Doha. Wskazane zostały bezpośrednie przyczyny niepowodzenia negocjacji handlowych skutkując brakiem porozumienia między USA i UE. W przypadku artykułu pt. **Reforma instrumentów ochrony rynku UE i jej wpływu na politykę antydumpingową UE wobec Chin** analizuje się ewolucję TDI uwzględniając przyczyny zmiany podejścia i samej reformy środków ochrony handlu przez pryzmat polityki antydumpingowej. Habilitantka przyjmuje w nim założenie, które z perspektywy czasu okazało się słuszne, że reforma wzmocniła system ochrony rynku i była konieczna, aby uniknąć sporu handlowego pomiędzy UE a Chinami na forum WTO. Publikacja pokazuje nowy sposób obliczania marginesu dumpingu przedstawiony w 2016 r przez KE (COM (2016) 690 final) stając się obowiązującym na poziomie wspólnotowym, a następnie we wszystkich państwach WTO. To w praktyce oznaczało zlikwidowanie podziału na państwa posiadające i nieposiadające statusu gospodarki rynkowej. Artykuł wpisuje się w zakres cyklu i pod względem metodologicznym nie budzi zastrzeżeń. Z kolei w artykule pt. **The European Union and the United States versus the international trade system of the WTO** umieszczonym w dziele **EU external actions in the contested global order**, pod red. T. Wallasa, B. Przybylskiej-Maszner, M. Walkowskiego, Habilitantka podejmuje się analizy roli UE w zmieniającym się świecie, gdzie UE jest zagorzałym zwolennikiem multilateralnych rozwiązań opartych na globalnych zasadach, które sprzyjają pokojowi, bezpieczeństwu i budowaniu stabilnych partnerstw. Przez pryzmat analizy systemu WTO poprzez kontekst relacji europejsko-amerykańskich wyłania się wyraźnie znaczenie Chin w międzynarodowym handlu i rosnących aspiracji politycznych tego państwa. Jest to krótka,

lecz udana analiza będąca logiczną konsekwencją określonego przedmiotu badań, a także celu osiągnięcia zarysowanego w Autoreferacie (Autoreferat, s. 8). W artykule pt. **Consensus against all odds: explaining the persistence of EU sanctions on Russia** opublikowanym w renomowanym czasopiśmie naukowym *Journal of European Integration* (100 pkt) podjęto próbę odpowiedzi na pytanie w jaki sposób UE jest zdolna zachować spójność w stosowaniu sankcji wobec Rosji. Odnosząc się do przedziału czasowego 2014-2020 Habilitantka wraz ze Współautorami czyni to na dwóch poziomach analizy procesu decyzyjnego: poziomu Rady oraz narodowym (Polski i Hiszpanii) i wzajemnych interakcji pomiędzy nimi, koncentrując się na postawach politycznych elit, biznesie i opinii publicznej. Jest to udana, głęboka analiza, dzięki której wyłaniają się nowe informacje na temat zachowań państw członkowskich i poszczególnych ich elit wobec sankcji na Rosję, jak i skuteczności samego instrumentu w warunkach wojny. Także pod względem metodologicznym artykuł spełnia najwyższe wymogi naukowości. Z kolei artykuł pt. **Hitting Two Birds with One Stone: How Russian Countersanctions Intertwined Political and Economic Goals** jest ciekawą analizą ukazującą reakcje i skutki państw, których dotknęły rosyjskie kontrsanckje. Istotnym wkładem artykułu jest pokazanie w jaki sposób sankcje nakładane na niedemokratyczne państwa docelowe odgrywają kluczową rolę w stosunkach międzynarodowych, przypominając grę “odwet”, która może wywołać dodatkowe skutki, a także niezamierzone konsekwencje polityczne, gospodarcze i społeczne. Habilitantka (wraz ze Współautorami) dochodzi do wniosku, że Rosja starannie zaplanowała kontrsanckje w taki sposób, aby możliwie najbardziej destrukcyjnie wpłynęły one na państwa koalicji. W artykule wykazano, że kontrsanckje ułatwiły Kremlowi realizację polityki protekcjonistycznej, wdrażanej jeszcze przed ich wprowadzeniem. Polityka ta miała na celu zapewnienie Rosji długoterminowej samowystarczalności w sektorze żywnościowym oraz przynieść krajowym producentom i eksporterom wsparcie poprzez subsydiowanie lokalnej produkcji. Jest to niezwykle ciekawa

analiza pokazująca stanowisko społeczeństwa rosyjskiego wobec sankcji, cechującego się tzw. “odproblematyzowaniem” sankcji i przyjmowaniem postawy popierającej dotychczasową politykę zagraniczną Rosji. **Teoretyczne aspekty protekcjonizmu handlowego** to temat i zarazem przedmiot badań kolejnego artykułu. Habilitantka poprawnie identyfikuje serię argumentów uzasadniających stosowanie polityki protekcjonizmu w handlu. Odwołanie się do teoretycznych podstaw protekcjonizmu jest wyjątkowo użyteczne zwłaszcza w okresach recesji gospodarczej, kiedy to wówczas ten rodzaj polityki handlowej nabiera kluczowego znaczenia w procesie decyzyjnym przywódców. Artykuł przybiera postać raczej “pigułki” teoretycznej aniżeli głębszej analizy. Jednak na duże uznanie zasługuje kolejny artykuł pt. **Challenges in evaluating impact of sanctions – political vs economic perspective**, w którym Habilitantka (wraz z Współautorkami) podejmuje się ciekawego i użytecznego wyzwania jakim jest triangulacja perspektyw (ekonomicznych i politologicznych) i w ich polu dokonuje analizy skutków sankcji. Ocena skuteczności sankcji politycznych i ekonomicznych prowadzi Badaczkę do ciekawych wniosków, która sugeruje jako wynik badania, aby w ocenie pomiaru sankcji uwzględniać wiele innych zmiennych, co zwiększyłoby możliwość znalezienia zbieżności i rozbieżności między wynikami. Wówczas można lepiej zrozumieć powody ich stosowania mając większe prawdopodobieństwo, które z nich osiągną pożądane rezultaty. Kolejny poprawny i wpisujący się w zakres przedmiotowy cyklu artykuł pt. **Market protection policy of the European Union against imports from China** uwzględnia analizę polityki handlowej UE wobec Chin w kontekście zmian związanych z wygaśnięciem w grudniu 2016 r. przejściowego członkostwa Chin w WTO. W artykule postawiono hipotezę, a następnie ją skutecznie zweryfikowano, że przyznanie lub odmowa Chinom statusu gospodarki rynkowej jest decyzją polityczną, która wymaga od Komisji Europejskiej skutecznego zrównoważenia sprzecznych interesów państw członkowskich UE przy jednoczesnym utrzymywaniu

dobrych relacji z Chinami. Konkluzja Habilitantki jest wyraźna i wskazuje ona, że propozycja KE, aby zrezygnować z podziału państw na te z i bez statusu gospodarki rynkowej, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości karania producentów stosujących dumping jest słuszna.

Kolejne cztery logicznie ułożone na liście publikacji stanowiących cykl osiągnięcia Habilitantki artykuły wnoszą wiedzę na temat drogi, ewolucji, pozycji Chin, UE, Polski oraz grupy państw BRICS w GATT/WTO. W artykule pt. **Chiny w WTO** zakłada się, że akcesja tego państwa do WTO zmieniła układ sił w tej organizacji, a Chiny obok Brazyli i Indii stały się rzecznikiem interesów państw rozwijających się w WTO. Ich obecność w WTO, w tym głównie Chin sprawia, że interesy państw rozwijających się w tej organizacji znacznie silniej są reprezentowane. **Integracja regionalna UE a reguły GATT/WTO** to kolejny artykuł cyklu, gdzie Habilitantka stwierdza, że UE zbudowała z jednej strony jednolity rynek, tworząc tym samym strefę wolnego handlu wewnątrz ugrupowania, a z drugiej zaś stosuje wiele mechanizmów protekcji na zewnątrz. To pozwala UE efektywnie konkurować na rynku światowym, a także pozwoliło jej na wzmocnienie wielu wspólnotowych polityk wspierających wspólny rynek tj. polityka konkurencji, ochrony konsumentów czy środowiskowa naturalnego. Uzupełnieniem problematyki integracji regionalnej, jej znaczenia w międzynarodowym systemie handlu są treści zawarte w artykule pt. **Ugrupowania regionalne w GATT/WTO**, w którym Habilitantka wskazuje co jest istotą WTO odnosząc się do potrzeby liberalizacji handlu wśród jej członków, zwracając uwagę, że cechą ugrupowań regionalnych tj. UE jest ich zewnętrzny protekcjonizm wobec reszty świata. Artykuł jest wartościowym uzupełnieniem treści teoretycznych i dyskusji, która się toczy na tym polu łącząc procesy zachodzące w świecie tj. globalizacja i liberalizacja handlu *versus* regionalizacja i wzajemne interakcje obu trendów. Z kolei celem artykułu pt. **BRICS stance in WTO** jest analiza udziału państw BRICS (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny i RPA) w

wielostronnym reżimie handlu, uwzględniając także negocjacje Rundy Doha. Habilitantka określając przedmiot i cel badań stawia szereg pytań, a w procesie badawczym usiłuje na nie znaleźć odpowiedzi. Do najważniejszych z nich należą: czy państwa BRICS dzielą wspólne interesy i wartości w WTO?, czy mają wspólną strategię w WTO i mogą wziąć odpowiedzialność za międzynarodowy handel?, czy UE i USA pozwolą państwom BRICS zdobyć władzę na forum WTO? Próbując udzielić odpowiedzi na te pytania w trakcie procesu wyłania się istotna cecha grupy BRICS w WTO, zwracając uwagę, że są to pojedyncze państwa członkowskie, a nie reprezentacja wspólnoty regionalnej chociażby w postaci takiej jak strefa wolnego handlu czy unia celna. BRICS to luźna grupa państw z tendencją do łączenia się by chronić czy wzmacniać określone sektory handlu. To grupa państw, która jednak lubi demonstrować wzrost wschodzących mocarstw na tle USA czy UE. Jest to dobra analiza, starannie przygotowana w warstwie koncepcyjnej jak i sposobie testowania wstępnych założeń czyli hipotez. Artykuł pt. **Polska w GATT/WTO** kończy serię skoncentrowaną wokół problematyki międzynarodowego reżimu handlowego opartego na Światowej Organizacji Handlu. Habilitantka odpowiednio realizuje cel badań, którym jest analiza genezy, specyfiki zasad obecności Polski w GATT oraz akcesji do WTO. Szczególną wartość i nową wiedzę wnoszą treści dotyczące roli Polski w rundach negocjacyjnych, gdy stała się już członkiem UE. Badaczka zwraca także uwagę, że członkostwo Polski w WTO (lipiec 1995 r.) utorowało jej drogę do przystąpienia do OECD oraz UE.

5. Podsumowanie i ocena znaczenia wskazanego osiągnięcia naukowego dla rozwoju dyscypliny naukowej

Przedstawiony do recenzji cykl publikacji wskazanych jako główne osiągnięcie naukowe stanowi podjęcie problematyki ważnej i niezwykle aktualnej na polu nauk o polityce i administracji. Problematyka polityki handlowej oraz jej międzynarodowych uwarunkowań jest zagadnieniem szerszym wchodzącym w ramy innych dyscyplin naukowych tj. ekonomia czy stosunki międzynarodowe. To oznacza, że Habilitanta oprócz własnej tożsamości mieszczacej się w obszarze nauk o polityce i administracji korzysta także z osiągnięć pokrewnych dyscyplin z obszaru dziedziny nauk społecznych. W tak ujętym przedmiocie badań odnoszenie się do dorobku naukowego innych badaczy, spoza dyscypliny Habilitantki jest wartością dodaną efektu końcowego: wniosków, które wynikają z badań umieszczonych w ramach cyklu osiągnięcia. **Przez pryzmat analizy wskazanych publikacji, można wyraźnie zauważyć, że Habilitantka posiada nie tylko wiedzę teoretyczną i metodologiczną godną uznania, ale także intuicję świadomej i dojrzałej Badaczki, co przejawia się w identyfikowaniu problemów badawczych, które stanowiły załączek podjęcia badań uwdocznionych w logicznie i staranie przeprowadzonym procesie badawczym.** Proces dojrzewania Habilitantki nie był szybki, a jej ewolucja wyraźnie widoczna w analizowanych częściach osiągnięcia. Być może jest to właśnie efekt jakości przedłożonego do oceny cyklu publikacji. Ponadto, analiza także samego Autoreferatu (zakreślonego w nim tematu, hipotez, narzędzi badawczych) pokazuje, że Habilitantka konsekwentnie i logicznie określiła cele badań, a następnie je uzasadniała. Tutaj nie ma chaosu i nie ma przypadkowych treści. **To wszystko sprawia, że zarówno jakość przedłożonych do recenzji publikacji, jak i sposób w jaki Habilitantka realizuje zamysł badawczy, dobiera metody, a nawet współautorów swoich publikacji jest wzorcowym**

schematem ewolucji rozwoju badacza zdolnego w przyszłości prowadzić samodzielnie badania, i osobą godną do naśladowania dla kolejnych pokoleń.

Zarówno pod względem formalnym, metodologicznym i merytorycznym **cykl publikacji składający się na osiągnięcie nie budzi żadnych wątpliwości. Po pierwsze, opracowania dostarczają niejednokrotnie pogłębionej analizy, ważnych danych, sformułowanych oryginalnych wniosków stanowiących wkład w rozwój nauki.** Treści wynikające z artykułów pozwoliły ocenić charakter postępowań antydumpingowych UE i sektory gospodarki w jakich one najczęściej występują (głównie w relacjach z Chinami). Kluczową wiedzą wynikającą z badań umieszczonych w cyklu jest fakt, iż zmiany w metodologii obliczania marginesu dumpingu nie wpłynęły negatywnie na poziom ochrony przemysłu UE. A nawet wiele elementów przyjętych w procesie modernizacji tych środków wzmocniło ochronę europejskiego rynku. Efektem badań była także analiza kompromisu, który udało się osiągnąć państwom członkowskim UE w zakresie reformy środków ochrony handlu (Autoreferat, s. 19). Habilitantka dowiodła, że porozumienie było efektem wieloletnich negocjacji między państwami członkowskim i prac wewnątrz samej UE. Nie bez znaczenia były: kwestia pogłębiającego się deficytu w handlu z Chinami oraz wpływu zmieniającego się układu sił w WTO, zwłaszcza w kontekście zmiany w polityce handlowej USA. Ważną wiedzą wynikającą z analizy publikacji jest fakt, iż problem statusu gospodarki rynkowej i tego czy chiński rynek jest “zniekształcony” czy nie, nie jest incydentalnym problemem handlowym. Ta kwestia, bez wątpienia będzie wymagała systemowego rozwiązania w ramach wielostronnego systemu handlu WTO. (Autoreferat, s. 20). Mimo iż Chiny notorycznie przekonują, że spełniają kryteria gospodarki rynkowej i w związku z tym powinny być automatycznie uznane za takie, to UE stosuje nadal ograniczony protekcjonizm jako element walki z niedoskonałościami rynku tego państwa, co w pełni jest uzasadnione. Bez wątpienia, UE w relacjach z Chinami przejawia bardziej ostrożne podejście do

inwestycji chińskich, zwłaszcza w sektorach strategicznych. Kolejnym ważnym wkładem do nauki jako efekt cyklu publikacji Habilitantki jest analiza funkcjonowania samej Światowej Organizacji Handlu, jej zadań, wyzwań oraz członkostwo poszczególnych państw w jej strukturach. Kluczową informacją w tym obszarze jest dana, że państwa rozwijające się stanowią obecnie trzy czwarte członków WTO i odgrywają w niej coraz większą rolę. A zatem, wyniki badań wnoszą nowe treści do nauki i stanowią syntezę wiedzy na temat polityki handlowej UE, w tym zwłaszcza polityki antydumpingowej. **Po drugie**, wnioski wypełniają literaturę politologiczną z zakresu zarządzania gospodarczego i stosowania instrumentów ekonomicznych dla osiągnięcia celów politycznych. Tym samym cykl publikacji stanowiący osiągnięcie **wypełnia lukę badawczą** w obszarze funkcjonowania UE w relacjach handlowych z państwami trzecimi. Uzupełniając dotychczasową literaturę politologiczną skupiającą się głównie na roli czynników politycznych, Habilitanka poszerza tę wiedzę o treści gospodarczo-finansowe, m. in problem statusu gospodarki rynkowej w postępowaniach ochronnych. Jest to istotne dla pełnego zrozumienia efektywności działania nie tylko ekonomicznego, lecz także społeczno-politycznego środków ochrony handlu UE. Mimo iż metodologia obliczania dumpingu jest zagadnieniem czysto technicznym to jednak wywołuje ona skutki społeczno-polityczne aktywizując związki zawodowe, wpływając na politykę poszczególnych państw członkowskich, a ostatecznie na rozmiary i skuteczność protekcji handlowej stosowanej przez poszczególne państwa. Analiza tak ujętego problemu, którą uwzględniła Habilitantka wymagała uchwycenia różnych interesów, a także przyjrzenia się procesowi dochodzenia do kompromisu i osiągnięcia wspólnego stanowiska. Biorąc powyższe, **opracowania przedstawione w cyklu są oryginalne i bogate w nowe treści**, uwzględniając na bieżąco etapy zmieniającej się rzeczywistości odnoszącej się do obranego przedmiotu badań. **Po trzecie**, Habilitantka wychodzi od fundamentu teoretycznego zakreślając ramy, dając wyobrażenie problemów wynikających ze specyfiki

podjętej problematyki. **Po czwarte**, mimo iż czasami Habilitantka zapomina nazwać metody (zwłaszcza we wcześniejszych jej artykułach stanowiących elementy cyklu), to widać wyraźnie moment jej naukowego dojrzenia także w tym wymiarze. **Autorka porusza się doskonale zarówno w stosowaniu metod i technik ilościowych, jak i strategiach jakościowych.** Opracowania wykorzystane w cyklu są oryginalne, z przeważającą ilością odniesień do danych, raportów, publikacji międzynarodowych. Sam język publikacji w zdecydowanej mierze jest także międzynarodowy. Na 15 publikacji cyklu osiągnięcia, 6 jest w języku ang. **Po piąte**, dużym wkładem w rozwój nauki są artykuły umieszczone w prestiżowych wysokopunktowanych czasopismach tj. Journal of European Integration i Political Science and Politics.

Podsumowując, zaprezentowane w cyklu publikacji artykułów naukowych badania z zakresu problematyki zagranicznej polityki gospodarczej Unii Europejskiej w obliczu wyzwań współczesnej gospodarki światowej, w sposób wystarczający wypełniają lukę badawczą. **Przygotowanie cyklu publikacyjnego, który spełniłby warunek spójnego osiągnięcia naukowego o nowatorskim charakterze nie jest zadaniem prostym, ale Habilitantka zmierzyła się z tym wyzwaniem i konsekwentnie pokazuje, że jest gotowa do prowadzenia samodzielnie badań naukowych, biorąc także odpowiedzialność za kształtowanie młodych adeptów nauki.**

6. Ocena pozostałego dorobku naukowego

Pasja do prowadzenia badań naukowych Habilitantki przejawia się w jej nadaktywności na tym polu, co powinno być cechą każdego badacza, a uzupełniona wiedzą metodologiczną, skutecznością w pozyskiwaniu międzynarodowych projektów, zdolnościami organizacyjnymi, jak jest w tym przypadku, zasługuje na duże uznanie. Po osiągnięciu stopnia naukowego doktora Habilitantka otrzymała w 2015 r. staż w Appalachian State

University (ASU) w USA i w semestrze letnim 2015/2016 pracowała jako wykładowczyni wizytująca w Government and Justice Studies Department. Pobyt ten wyraźnie wniósł wkład w rozwój naukowy Badaczki łącząc przy tym pogłębianie (praktykowanie) znajomości języka angielskiego, co uwiadoczniają licznie przeprowadzone przez nią wykłady gościnne na ASU. Pobyt ten także skutkował nawiązaniem współpracy naukowej, czego dowodem jest jej udział w międzynarodowych konferencjach (w Boone, Chicago). Habilitantka brała także aktywny udział (w charakterze eksperta) w ramach projektu *Nauki Polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej*, wnosząc wkład w rozwój nauki poprzez identyfikację wyzwań przed jakimi stoją systemy szkolnictwa wyższego odnosząc się do przykładu Polski i Węgier. Efektem końcowym badań była publikacja cyklu liczącego 8 tekstów napisanych zarówno przez polskich jak i zagranicznych badaczy określonego regionu. Eseje odpowiadały na istotne pytania tj.

- Jakie są główne wyzwania dla badań i dydaktyki w zakresie nauk politycznych w państwach Europy Środkowo-Wschodniej?;
- Dlaczego naukowcy z Europy Środkowo-Wschodniej uzyskali dotychczas ograniczony dostęp do czasopism i grantów międzynarodowych?

Eseje przedstawiają studia przypadków i problemy różnych aspektów funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego oraz studiów i praktyki nauk politycznych w tym regionie (Autoreferat, s. 24).

Inne publikacje (łącznie 7 tekstów), które pośrednio związane były z tematem osiągnięcia to seria tekstów odnoszących się do liberalizacji handlu artykułami rolnospożywczymi na forum WTO i perspektywa zakończenia rokowań w ramach rundy rozwoju WTO. Cztery następne publikacje obejmują kwestie z obszaru polityki gospodarczej państwa.

Kolejna zasługująca na uznanie aktywność naukowa Habilitantki jest ta, która była realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej etc. Habilitantka wykazuje nieprzeciętną skuteczność w pozyskiwaniu grantów badawczych i badawczo-dydaktycznych. Była kierowniczką 3 z nich, a w pozostałych wykonawczynią lub koordynatorką. Do najważniejszych należy zaliczyć: granty Jean Monnet Center of Excellence 2018-2022; Jean Monnet “EU DYNAMICUS” (2016-2019); grant finansowany z NCN OPUS 6, a także dwa finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, dzięki którym Habilitantka nabrała doświadczenia w opracowaniu ekspertyz łącząc wiedzę teoretyczną z zakresu polityki handlowej UE i techniki handlu zagranicznego.

Należy zauważyć, że zarówno dorobek naukowy ten poza wskazanym osiągnięciem Habilitantka posiada znaczący. Po uzyskaniu stopnia doktora opublikowała 1 monografię i 13 artykułów, zaś przed uzyskaniem stopnia doktora 6 tekstów. Analiza tych tekstów pokazuje zbieżność tematyki z tytułem i treścią tekstów wchodzących w skład cyklu osiągnięcia, co świadczy o tym że wytrwale i konsekwentnie pogłębiała ona swoją wiedzę. Ponadto, ilość publikacji, w których bierze Habilitantka udział także jako współautorka monografii czy artykułów, świadczy że posiada ona wyjątkowe cechy osobowościowe, które przez pryzmat zainteresowania naukowego o interdyscyplinarnym charakterze mogą być jedynie kolejnym atutem.

7. Dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz współpraca międzynarodowa Habilitantki

Można wymienić jeszcze szereg innych funkcji i działań (Autoreferat, s. 30-35) o charakterze dydaktycznym, organizatorskim, popularyzującym naukę, w które zaangażowana jest Habilitantka. Zatem i w tym zakresie ma ona znaczne osiągnięcia. Do najważniejszych należy wymienić:

- Udział aktywny w 30 konferencjach międzynarodowych, w tym w USA (Chicago, Boone), Niemcy (Berlin), Kanada (Montreal), a także 12 konferencji ogólnopolskich. Niezwykle imponujący jest fakt, iż Habilitantka ma sprecyzowane zadania już na przyszłość (o czym pisze w wykazie aktywności naukowej i artystycznej) przejawiające się w podjętych już pracach nad zorganizowaniem V Kongresu Europeistyki, który odbędzie się we wrześniu 2026 r. w murach jej macierzystej uczelni na UAM w Poznaniu.
- Uczestnictwo w wielu zespołach badawczych, pełniąc różne funkcje. Jest to związane z faktem pozyskiwania przez nią, a następnie realizowania projektów.
- Członkostwo w wielu gremiach krajowych i międzynarodowych tj. Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych (PTNP), International Political Science Association (IPSA), Polskie Towarzystwo Studiów Europejskich (PTSE), Midwest Political Science Association (MPSA) w latach 2016-2017.
- Realizacja licznych staży badawczo-rozwojowych, w tym USA, Appalachian State University (ASU) oraz staży komercjalizujące wyniki badań, w firmie BELATEX czy BCBG Lingerie sp. z o. o.
- Odbycie licznych staży dydaktycznych w ramach LPP Erasmus i Erasmus+ , w tym: USA, Texas A&M University (lipiec 2023); Łotwa, Baltic International Academy (maj 2023), Cypr, University of Nicosia (maj 2022),; Włochy, University of Catania (maj 2017) i Sapienza University w Rzymie; Islandia, University of Akureyri (wrzesień 2013) oraz planowany na czerwiec 2025 r. staż w Japonii (Hokkaido University).

- Członkostwo w redakcji Rocznika Integracji Europejskiej (RIE), czasopisma wydawanego w macierzystej uczelni na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu.
- Udział w wielu zespołach badawczych, realizujących projekty inne niż te określone w pkt II.4, w tym, wykonawczyni w grantie Pomost na rynek pracy nr POKL.04.01.01-00-056/15-II-IX 2015 i inne wykazane w dokumencie pt. Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiąc znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, cz. II (J. Skrzypczyńska, s. 15-16)
- Habilitantka podejmowała aktywność w ramach współpracy z otoczeniem społecznym z przedsiębiorstwami tj. BELATEX, BCB D Lingerie sp. Z. O.o., Wielkopolskim Klubem Kapitału i Polskiej Izby Gospodarczej; z gminą w Gołuchowie, samorządem Gminy Wrzesnia oraz II LO w Kaliszu i II LO w Swarzedzu.

8. Konkluzja

W świetle oceny przedstawionych kompetencji wynikających z wykształcenia Habilitantki, charakterystyki jej wcześniejszego dorobku, lecz przede wszystkim jednak przedstawionego osiągnięcia naukowego z cyklu pt. ***Zagraniczna polityka gospodarcza Unii Europejskiej wobec wyzwań współczesnej gospodarki światowej*** oraz aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, stwierdzam, że **Habilitantka wykazuje się nie tylko wystarczającą, ale ponadprzeciętną umiejętnością badawczą, w wymiarze teoretyczno-metodologicznym jak i cech osobowościowych (przejawiających się w zdolnościach do pozyskiwania projektów, inicjowania współpracy naukowej w postaci zapraszania do współredkacji osób z różnych dyscyplin nauki, jak i tej z otoczeniem społecznym, w tym z biznesem), które są wymagane od**

samodzielnego pracownika naukowego. Dzisiaj nauka wymaga aktywnych, przedsiębiorczych, dobrze zorganizowanych badaczy, którzy nie boją się podejmowania trudnych wyzwań naukowych, budowania konsorciów, łączenia różnych środowisk zarówno w polu nauki, lecz także szeroko rozumianego otoczenia społecznego. Te cechy w pełni posiada Habilitantka, czego dowodem jest cykl publikacji jak i wykaz osiągnięć naukowych i artystycznych. Autorka rozwiązała wiele problemów badawczych, uwidocznionych w postawionych pytaniach i hipotezach, na które odpowiedź i wyjaśnienie uzyskała dzięki poprawnemu dobraniu metod i technik badawczych. Ta swoista triangulacja w obszarze metodologii odziedziczyła i uzupełnia obraz Habilitantki nie tylko w wymiarze ontologicznym, ale także jej “tendencji” epistemologicznych. **Konkludując, w świetle wymogów art. 219 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dorobek dr Joanny Skrzypczyńskiej uznaję za w pełni wystarczający do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.**

Dr hab. Prof. UMCS

Katarzyna Stachurska-Szczesiak